

OVERDENKING

LICHT IN ONZE OGEN

Het jaar dat nu bijna achter ons ligt, is voor veel mensen een jaar geworden met veel teleurstellingen. Er waren zoveel dingen, die niet door konden gaan: vakanties, feestjes, bijeenkomsten, kerkdiensten zelfs. Die vervelende corona, die ons parten speelde, hield dat allemaal tegen. En als we de berichten moeten geloven, zijn we er nog lang niet vanaf.

Ook in onze kerk zijn veel dingen gestopt: de inloopmorgen, het koffie drinken na de dienst en nog veel meer. Helaas moest ook de Kerstviering in de Vonkzaal, die voor 16 december gepland stond, worden afgelast. De risico's zijn op dit moment nog te groot.

Het thema dat voor deze viering gebruikt zou worden is: "Licht in onze ogen". Kerstfeest is vooral het feest van het licht. We zitten in een donkere tijd, letterlijk en figuurlijk. Het zijn de donkere dagen voor Kerst, die veel mensen weemoedig maken. Het donker, de duisternis doet ons denken aan verlatenheid, eenzaamheid, angst. Kinderen zijn bang in het donker. Als ze erin terecht komen, zoeken ze zo gauw mogelijk een plekje, waar licht is, waar ze de dingen om zich heen weer kunnen zien. Maar voor wie geldt dat niet?

Eigenlijk begint de bijbel ook in het donker. In het begin van Genesis 1 staat het zo: "De aarde was nog woest en doods, en duisternis lag over de oervloed."

Maar dan gebeurt het: "God zei: 'Er moet licht komen,' en er was licht." God zelf zorgt hier voor het licht. Het donker is voorbij, het licht is doorgebroken.

En dat licht van het begin van Gods verhaal met de mensen houdt ook een belofte in. De belofte dat we nooit in de duisternis zullen

blijven, dat er altijd licht gloort aan de horizon, wat er ook gebeurt. We mogen ons koesteren in de warmte van dat licht.

Ook in de nacht van de geboorte van Jezus is er licht. Een groep herders brengt de nacht door in het veld, waar het waarschijnlijk helemaal donker is. Maar dan is er plotseling een stralend licht om hen heen. Ze zien een engel, die hen geruststelt en zegt: "Ik kom jullie goed nieuws brengen. Vandaag is in de stad van David voor jullie een redder geboren. Hij is de Messias, de Heer." De herders gaan er meteen op af, ondanks de donkere nacht. En ze vinden hem in de voederbak.

Ook in die nacht is het licht doorgebroken, door de geboorte van dit Kerstkind.

Misschien is dat wel de reden waarom we met Kerst zoveel mogelijk licht ons huis laten binnenkomen. Als het buiten vooral donker is, ontsteken we binnen zoveel mogelijk lichten. Je ziet ze in de kerstboom, in de vorm van kaarsen op de tafel en her en der branden waxinelichtjes. We vieren de geboorte van Jezus. We zijn blij met het licht om ons heen, dat het duister verjaagt. Het licht dat in onze ogen valt, dat in ons hart komt en ons verheugt en verwarmt. Laten we proberen dat licht in deze tijd om ons heen te verspreiden en zo de harten verwarmen van degenen die wij in deze Kersttijd ontmoeten.

Ik wens u een warm en verlicht Kerstfeest toe.

ds. Margreet Hop.

KERKENRAAD

Beste mensen,

We zitten middenin de Adventstijd. Tijd van verwachting maar ook van terugkijken naar wat het afgelopen jaar ons gebracht heeft. Wat is het een bijzonder jaar geweest. Heel veel is er niet doorgegaan of in ieder geval heel anders dan we gedacht en voor mogelijk hadden gehouden. Corona is voor velen van ons een onzichtbare vijand gebleken. Het heeft een stempel op ons doen en laten gedrukt. Voor sommigen kan het jaar nu maar niet snel genoeg voorbij zijn om hopelijk een beter 2021 tegemoet te gaan. Toch heeft het niet alleen negativiteit gebracht, ook zijn er nieuwe activiteiten ontplooid. Ik noem u bijv. "Een psalm bij de koffie" gedurende de zomermaanden op de vrijdagmiddag of de "E-mail-Bijbelleesclub". Maar toch, we missen de ontmoeting met elkaar en kunnen niet gaan en staan zoals we wel zouden willen.

Voor zover mogelijk zijn de kerkdiensten, al dan niet met kerkgangers, al die tijd wel doorgegaan. En als we niet naar de kerk konden hebben we de dienst via de kerkomroep kunnen beluisteren. Zoals u in het vorige Kerkvenster hebt kunnen lezen werd er nagedacht over het met beeld uitzenden van de diensten. Na een proefopname in de Ontmoetingskerk en het opnemen en uitzenden van de beide gedachtenisdiensten is het duidelijk geworden dat het beslist meerwaarde heeft. De kerkenraad heeft dan ook zijn goedkeuring gegeven om met ingang van **zondag 20 december 2020** diensten-met-beeld uit te gaan zenden via www.kerkdienstgemist.nl. Verderop in dit Kerkvenster kunt u meer hierover lezen. Er is een team samengesteld, dat de camera gaat bedienen, maar dit team kan nog aanvulling gebruiken. Iets voor jou/u?

De oogstdankdienst op 8 november ging ook anders dan voorgaande jaren. Er was geen verkoop, maar wel lag de avondmaaltafel vol met producten van het land.

Op 2 november heeft de kerkenraad weer

vergaderd. De belangrijkste punten zet ik hieronder even voor u op een rijtje.

- Het definitieve preekrooster voor 2021 is goedgekeurd. Dit zal binnenkort op de website te vinden zijn.
- Zoals u in het vorige Kerkvenster al hebt kunnen lezen is er een nieuwe regeling opgesteld voor de kosten van rouw- en trouwdiensten, die in beide kerkgebouwen gaat gelden. Deze heeft de kerkenraad in de vergadering van 2 november II goedgekeurd.
- De begrotingen van het college van Kerkrentmeesters en van de Diaconie voor 2021 zijn voorlopig vastgesteld.
- Er zijn verdere stappen gezet in het tot uitvoer kunnen brengen van het opgestelde plan "Gemeentezang en Kerkmuziek". Zodra hierover iets concreets bekend is zullen we u dat laten weten.

Het blijkt dat bij sommige gemeenteleden het deurschrift af en toe niet aankomt of in de spam zit. Dat is heel lastig voor de (niet-) ontvangers en voor degenen die het deurschrift versturen.

Er is contact geweest met een webdesigner die naar onze website en het mailprogramma heeft gekeken. Beide zijn wat verouderd en behoeven een upgrade. Inmiddels zijn de eerste wijzigingen aangebracht, zodat de mail nu al beter zou moeten werken.

De website is nu goed beveiligd. Er wordt nu gewerkt aan de overgang naar een nieuwe website. Mocht u toch nog problemen ondervinden, neemt u dan contact op met de webmaster Suwarda Vegter, webmaster@pknhoogezandsappemeer.nl tel. 0598 393023 of Gerard Burger tel. 06 15266426.

Ook zijn er dit jaar door de diaconie weer adventskalenders uitgedeeld. Het thema dit jaar is **Geef licht**.

Misschien kunt u aan de hand van de korte overdenkingen, de suggesties voor een mooie kerstversiering of een recept voor iets lekkers, inspiratie putten om de spreekwoordelijke donkere dagen voor Kerst wat lichter te maken. Het volgende gedicht van Gerard van Amstel en Greet Brokerhof – van der Waa kan u daar misschien ook bij helpen. U kunt het eveneens vinden in de adventskalender maar niet iedereen heeft deze kalender.

Mensen kijken in het donker naar een wereld
vol verdriet.
Steek een kaars aan, die vertelt je van het licht
dat je straks ziet.
Het wordt anders, het wordt lichter.
Het wordt licht voor jou en mij en voor
iedereen op aarde.
Het wordt Kerst
God is dichtbij.

Vanaf deze plaats wil ik u gezegende
kerstdagen en een heel mooi en hoopvol 2021
toewensen.

*Rina Zinger
(preses)*

GEMEENTENIEUWS

BEDANKT

Hartelijk dank namens de inwoners van de
“Hooge Horst” voor de mooie bloemen die, na
afloop van de Gedachteniszondag op 22
november, bij de Hooge Horst werd bezorgd.
De bewoners hebben de tekst op de kaart met
belangstelling gelezen.

Met vriendelijke groet,
Janneke Gankema,

Lieve mensen,

Ik heb veel lieve kaartjes gekregen.
En ook mooie bloemen.
Dank je wel voor dit bericht.

Lieve groet,
Marten en Ria Schipper

LANGDURIG BUITENSHUIS VERBLIJVEND

Wanneer u uw naam en adres hier ook vermeld wilt hebben, dit graag doorgeven aan Mina Dodde,
tel. 0598-391760.

Dhr. B. Staal,
Dhr. H. Staal,
Mevr. A. van de Laar - Klinkenberg,
Mevr. H. Mertz - Nijborg,
Dhr. L. Bulder,
Mevr. A. Koning - van Calker,
“De Burcht”,
Hoogezand.

Erwin Jonkman
“Stichting van Boeyenoord”,
Assen.

Jeannet Snip
Sintmaheerd/De Zijlen,
Tolbert.

Dhr. J. Top
Maartenshof,
Groningen.

Dhr. J. Hassing
De Dilgt
Haren.

BLOEMENGROET

De bloemengroet van november gingen naar:

Mevr. B. Veldman - v.d. Meer
Mevr. C.W. Nicolai en dhr. W. Pama
Mevr. D. Hogendorf - Jeurig
Mevr. I. Knot - Veldhuis
Dhr. en mevr. Grutter - Boertien

Mevr. A. Janssen - Ploeger
Mevr. A. Zomer - Pruiksmā
Mevr. A. Vugteveen
Dhr. W. Hartlief
Mevr. N. de Boer

Verder is er tijdens de Oogstdankdienst naar div. een kalebasje gegaan, die opgefleurd was met
bloemen en besjes.

PASTORALERAAD

Hallo allemaal,

In deze bijzondere tijd proberen wij met z'n allen een weg te vinden, zodat er toch contacten kunnen zijn. Alleen op een andere manier. Binnen de Pastorale raad overleggen wij als dat nodig is en proberen wij bijeen te komen. Doordat voorzichtigheid geboden is bekijken wij per keer of we bij elkaar komen of dat we online vergaderen. Daarnaast hebben wij ook online contact om belangrijke zaken direct te kunnen bespreken als dat nodig is.

Wij zijn als pastorale raad gelukkig weer bij elkaar geweest. Op gepaste afstand. Hieronder ziet u wat wij o.a. besproken hebben:

- Ria Schipper is door haar ziekte niet meer in staat om haar vele werk voor de pastorale raad te doen en neemt dan ook, helaas, afscheid van onze raad. Wij wensen haar en haar man veel sterkte toe.
- Er zijn contactpersonen die stoppen met de werkzaamheden binnen de gemeente of binnenkort stoppen, en er zijn nieuwe contactpersonen of bezorgers begonnen binnen onze gemeente. Voor diegene die gestopt zijn ook vanaf deze plaats bedankt voor alles wat jullie voor onze kerkelijke gemeente hebben gedaan. En een welkom voor diegene die zijn begonnen.
- In de Damkerk wordt dit jaar geen kerst gevierd i.v.m. corona. De Kerstgroep maakt als werkgroep deel uit van de PR. Zoals u misschien al heeft gezien zit er bij het kerkvenster een mooie kaart die vanuit de kerstgroep gemaakt is.
- Het bijeenkomen van grotere groepen kan nog niet vandaar dat de contactpersonenavond nog niet wordt gepland. Wel is er namens de PR door de coördinatoren naar alle contactpersonen gebeld omdat er nu toch wel verbondenheid wordt gemist door de corona.

Voorbede

Normaal gesproken ligt er het voorbede boek bij de kerkdiensten in de hal, zodat u een

voorbede kunt aanvragen. Aangezien wij nog niet allemaal weer in de kerk kunnen komen en wij uit hygiëne overweging ervoor hebben gekozen om deze nog niet weer neer te leggen, kunt u de voorbede aanvragen via de mail of via de telefoon bij de pastorale raad.

Dit kunt u doen door uw voorbede voor zaterdagmiddag 17.00 uur door te geven aan de pastorale raad via het mailadres: pr@pknhoogezandsappemeer.nl (deze mailbox wordt elke dag gecontroleerd, ook in het weekend) of u kunt bellen of appen naar: 06-30143845 Joke Drent – Halma.

Omkijken naar elkaar

In deze tijd van zorgen en onzekerheid willen wij er als kerkelijke gemeente ook voor u zijn. Zijn er Pastorale aandachtspunten, weet u iemand die eenzaam is, ziek is, wat extra aandacht kan gebruiken. Dan horen wij dat als Diaconie, Pastorale raad graag zodat wij daar een keer contact kunnen maken via de telefoon, mail, een kaartje sturen etc. wat er maar mogelijk is in deze tijd. Bezoekwerk doen wij waar dit mogelijk is, omkijken naar elkaar... Het is behelpen, maar samen komen wij ver. Wij blijven ons (zoveel mogelijk) houden aan de richtlijnen van de overheid.

We willen er ook graag voor u zijn. Daarom laten we u weten dat pastoraal contact uiteraard wel telefonisch of eventueel via de e-mail plaats kan hebben. Mocht er wat zijn, voelt u zich in een isolement terecht komen, heeft u behoefte aan een gesprekje, heeft u hulp nodig, of slechts even behoefte aan contact: schroom niet de telefoon te pakken en te bellen of een mailtje te sturen:

pastor Percy Kulk: tel. (0598) 623645
e-mail: w.p.kulk@planet.nl
ds. Margreet Hop: tel. 0592 559571
e-mail: m.hop@planet.nl
ds. Jac. van Veen: tel. (0598) 383353
e-mail: vanveen.vdm@ziggo.nl

Of u stuurt een e-mailtje naar:

pr@pknhoogezandsappemeer.nl

Heeft u vragen, ideeën of wilt u samen met ons actief zijn in onze kerkelijke gemeente dan horen wij dat graag!

Doorgeven pastorale aandachtspunten coördinatoren pastoraat:

* Trieny Vos tel. 06-24845856,
trieny@kpnmail.nl (Oosterwijken = alle
adressen ten oosten van de Kerkstraat.
Inclusief Kerkstraat).
* Roelfiena v/d werk tel. 0598-324121,
r.vanderwerk@ziggo.nl (Westerwijken = alle
adressen ten westen van de Kerkstraat)

Aanvraag bloemengroet:

* Woppe Hartman, tel. 390078,
roel.hartman@home.nl (Bloemengroet bij
dienst in de Ontmoetingskerk)
* Jenny Brands, tel. 321765,
jw.brands5@gmail.com (Bloemengroet bij
dienst in de Damkerk)

U kunt bij beide terecht voor het aanvragen
van de bloemengroet. Als er een kerkdienst is
in de Damkerk dan verzorgt Jenny Brands de
bloemengroet en bij de Ontmoetingskerk
Woppe Hartman. Onderling vervangen zij
elkaar bij vakanties en ziekte.

Voor andere zaken met betrekking tot de
Pastorale raad kunt u contact opnemen met de
secr. van de pastorale raad.

Namens de pastorale raad,
Secr. Joke Drent – Halma
Tel. 06 - 30143845
pr@pknhoogezandsappemeer.nl

Een kerstattentie

Kerst Een bijzondere Kerst, Licht in onze ogen Mag er toch weer iets beginnen te stralen van nieuwe hoop.

In deze bijzondere tijd hebben wij als Pastorale raad besloten om op alle adressen een kleine kerstattentie te bezorgen, coronaproof.

Vandaar dat u deze kerstattentie in de brievenbus heeft gekregen, samen met een mooie kerstkaart die afkomstig is van de kerstmiddag werkgroep als onderdeel van de PR.

Deze kerstattentie (thee) is in deze koude en bijzondere tijd een wens dat wij met z'n allen toch een goede tijd mogen hebben. Moge Kerstmis een lichtpunt zijn in deze lastige tijd.

Jezus is het licht van ons leven Vreugde van onze harten En de hoop voor onze wereld

*Deze attentie is mede mogelijk gemaakt door Thee Belevingstore 'Your Daily Thee Cup'.
Veel informatie over thee vindt u op hun website www.yourdailyteacup.nl*

DIACONIE

De diaconie heeft onlangs twee giften (€ 50,- en € 250,-) ontvangen. Deze giften bestemmen wij voor Stichting Broodnodig en de kerstpakketten, die we ook dit jaar weer bij diverse mensen gaan bezorgen. Wij bedanken de gulle gevers voor hun bijdrage.

Aan het eind van het jaar ondersteunt de diaconie nog enkele doelen. Ditmaal hebben we o.a. gekozen voor het Regionaal Diaconaal Fonds, een werkgroep van de classis Groningen-Drenthe. Dit fonds steunt projecten uit de regio, zoals Vluchtelingenwerk Noord-Nederland, Interkerkelijke Stichting voor het Dovenpastoraat Groningen en Kinderperspectief (sociale hulp voor kinderen en jongeren door middel van een 'maatje').

Bij dit Kerkvenster treft u een flyer aan met informatie over de Kerstcollecte van 2020. Al jaren is de diaconale collecte met Kerst voor

Kinderen in de knel. Dit jaar is de opbrengst specifiek voor vluchtelingenkinderen in Griekenland. De actie heeft als titel 'Geef licht aan vluchtelingenkinderen in Griekenland'.

In de flyer kunt u alles lezen over deze actie, over de mensonterende omstandigheden waarin deze vluchtelingenkinderen moeten leven. Als u nog meer over deze actie te weten wilt komen, kunt u eens een kijkje nemen op de site van Kerk in Actie

www.kerkinactie.protestantsekerk.nl/kerst.

Daar vindt u ook een campagnefilmpje. Soms zeggen beelden meer dan duizend woorden!

Helpt u mee om deze collecte tot een succes te maken?

Hartelijk dank!

Namens de diaconie,
Jan Messchendorp

BEGROTING COLLEGE VAN DIAKENEN 2021

De begroting van het College van Diakenen over 2021 is voorlopig vastgesteld door de kerkenraad. Gemeenteleden kunnen schriftelijk hun mening over deze begroting kenbaar maken aan de scriba. De begroting ligt ter inzage bij de -penningmeester van de diaconie, de heer W. Zijlema, Telstar 81 te Hoogezand (telefoon: 0598-321790, e-mail: wzijlema@gmail.com) in de periode 14 t/m 31 december.

G. Burger, scriba

COLLEGE VAN KERKRENTMEESTERS

Op 24 november jl. heeft de CvK weer fysiek vergaderd. Omdat de voorgaande vergadering op 13 oktober was, valt er niet zoveel te melden. Wat is er besproken:

- We zijn ontevreden over de werking van onze emailboxen. Iemand met verstand van zaken zal kijken of de instellingen veranderd kunnen worden met als doel betere prestaties.
- De pastorie en de Ontmoetingskerk zijn door onze verzekeraar Donatus opnieuw getaxeerd.
- Donatus heeft ook een paar zaken geconstateerd, wat leidde tot verbeterpunten. Deze zijn - voor zover terecht - opgepakt en verwezenlijkt.
- Er is een voor ons verplichte nieuwe richtlijn begroting en jaarverslaggeving PKN van het Generaal College voor de Behandeling van Beheerszaken gepubliceerd:

- De materiële vaste activa worden vanaf boekjaar 2020 gewaardeerd op basis van actuele waarde. Daarmee verkrijgen de kerkelijke gemeenten een goed inzicht in het werkelijk vermogen.
- Er wordt extra aandacht besteed aan en gevraagd voor het bestuursverslag. Met dit verslag geven de kerkenraden inzicht in het gevoerde beleid over het afgelopen jaar. Tevens geeft het inzicht in het vermogen en in het belegbare deel daarvan. Het is ook de plaats waar inzicht wordt gegeven in de ontwikkelingen van het verslagjaar en de toekomstvisie voor het komende jaar of de komende jaren.
- Bij tuinwerkzaamheden in de buurt van de Damkerk is een stalen blad van een bosmaaier weggeslingerd tegen een kerkruitje. Het ruitje is direct gerepareerd. Verder is een metalen strip tussen een kerkmuur en het dak van de

entree van de Vonkzaal door vandalen weggescheurd. Er is aangifte gedaan van vandalisme en melding gemaakt bij Donatus, fa. Kuit heeft de reparatie in opdracht.

- Er is heel veel werk verzet om de uitzendingen in beeld te realiseren. De eerste resultaten zijn veelbelovend.
- De voorbereidingen voor Actie Kerkbalans 2021 zijn in volle gang. Op dit moment worden geen knelpunten voorzien.
- Het vergaderrooster 2021 is goedgekeurd.
- De volgende CvK-vergadering staat gepland voor 26 januari.

- Jan Wolthuis is bereid als kerkrentmeester de plaats van Johan Mulder in te nemen. Daar zijn we erg blij mee. Yvonne Meijer heeft aangegeven per direct te stoppen als kerkrentmeester, dus er is een nieuwe vacature kerkrentmeester en in mei komen daar volgens het rooster van aftreden nog bij die van een kerkrentmeester (Willem Faber) en een ouderling-kerkrentmeester (Arjo de Heer). Tot zover het overzicht.

Namens het College van Kerkrentmeesters,
Willem Faber

DE ZONDAGSE DIENSTEN UITZENDEN MET BEELD EN GELUID

De kerkenraad heeft begin november besloten om de diensten met beeld en geluid uit te gaan zenden. Heel veel gemeentes zijn ons hierin al voorgegaan.

Camera-team

Er zijn inmiddels 4 mensen die zich hebben aangemeld voor het camera-team. (Joelle Vegter, Meike Meijer, Leo Spackman en Gerard Burger). We kunnen nog wel enkele mensen gebruiken, zodat we 1x per 6 tot 8 weken aan de beurt zijn. De tijdbesteding is minimaal. Dit is plm. 1 uur per keer voor de voorbereiding en dan op zondag tijdens de dienst de knoppen bedienen. We proberen het systeem zo op te zetten dat het zo makkelijk mogelijk is om bijv. de camera te bedienen. We gaan een camera gebruiken die op afstand bedienbaar is met één druk op de knop. Elke keuzeknop geeft dan een ander plaatje. Eenvoudiger kunnen we het niet maken!

Werkgroep

Er is een werkgroep opgericht (camerateam en de beide beheerders Gert Vegter en Gerda Smit) en die is inmiddels 1x bij elkaar geweest om het te hebben over dingen als: technische ondersteuning eigen mensen, wat is minimaal nodig om een dienst uit te zenden via internet, lokale leverancier voor apparatuur en support, apparatuur keuze, abonnement voor uitzending etc. Welke licenties hebben we nodig om beeld en geluid te mogen uitzenden etc.

Privacy wetgeving

We hebben het ook gehad over privacy wetgeving waar we aan moeten voldoen. De privacy verklaring van onze kerk zal hierop worden aangepast en daarna weer worden geplaatst op de website van de kerk (www.pknhoogezandsappemeer.nl). Tevens zal aan alle mensen die wel eens vóór in de

kerk een actieve taak hebben gevraagd worden om in te stemmen met de opname van de dienst. De camera komt in beide kerken in het midden van de kerk te hangen, plm. 9 meter voor het liturgisch centrum en “kijkt” over de hoofden heen van de mensen die in de kerk zitten.

Gedachtenisondag 22 november

Door de coronacrisis was het maar mondjesmaat mogelijk om eigen leden de diensten van gedachtenisondag op 22 november te laten bijwonen. De meeste plekken gingen naar de families die in het afgelopen kerkelijk jaar een dierbare hadden verloren. Met de hulp van de firma Smid Beeld & Geluid heeft Gert Vegter samen met de leden van het beamerteam het voor elkaar gekregen om beide diensten live uit te zenden en beschikbaar te stellen voor nabestaanden die niet konden komen en voor alle leden van onze eigen gemeente. Een zeer geslaagde opzet met vele positieve reacties en waardering. Heel erg bedankt voor jullie inzet om dit mogelijk te maken!

Doel is: live uitzenden vanaf zondag 20 december

Vanaf 20 december is er een serie diensten allemaal uit één kerk, dit jaar vanuit de Damkerk (vorig jaar de Ontmoetingskerk). We gaan proberen om deze diensten live uit te zenden. Deze ervaringen gaan we dan gebruiken voor het opzetten van het systeem voor de Ontmoetingskerk. Deze kerk komt dan wat later in de tijd. Maar dan kunnen we in ieder geval de kerstsfeer en het kerstverhaal meemaken op televisie of computer vanuit de eigen gemeente.

De apparatuur is besteld. Er wordt een uitzendscript geschreven, zodat we weten hoe de

uitzending afhankelijk van de liturgie wordt opgebouwd. Als de apparatuur binnen is zal de benodigde bedrading en aansluitingen en programmering gemaakt moeten worden van de apparatuur. En dan zullen we met het camera-team en alle betrokkenen moeten oefenen om te leren om te gaan met de apparatuur. Er zijn geen ervaren

cameramensen onder ons, maar we kennen de uitdrukking: “al doende leert men!” Een spannende en interessante tijd voor iedereen die hierbij betrokken is. Doe je ook mee?

Gerard Burger

LITURGIECOMMISSIE

KERKDIENTEN 24 EN 25 DECEMBER

Het wordt een vreemde Kerst dit jaar. Ook in de kerk. Wat precies de mogelijkheden en beperkingen ook zullen zijn, we moeten ervan uitgaan dat de Kerstdiensten maar door een beperkt aantal mensen bezocht kunnen worden en dat de aanwezigen niet mogen zingen. Volle kerken met massale samenzang: het is er dit jaar niet bij. Wat zullen we het missen!

Het goede nieuws is dat zowel de Kerstnachtdienst op 24, als de Kerstmorgendienst op 25 december te beluisteren zijn via Kerkomroep.nl en dat u thuis naar hartelust mee mag zingen met de liederen die op het orgel of via de geluidsinstallatie ten gehore worden gebracht. Er bestaat zelfs een grote kans dat deze beide diensten niet alleen te beluisteren, maar ook te bekijken zijn, net als de diensten op de laatstgehouden Gedachtenisondag. Deze keer niet via een YouTube-linkje, maar via de website Kerkdienstgemist.nl. Houdt voor meer informatie hierover de komende Deurschriften in de gaten!

Aan de **Kerstnachtdienst** zou meegewerkt worden door het Chr. Mannenkoor Appingedam. Vanwege de coronamaatregelen gaat dat helaas niet door, althans niet in de vorm die we ons hadden voorgesteld. Het koor was echter zo vriendelijk ons een aantal opnames belangeloos ter beschikking te stellen. Zo zullen we toch nog van de zang van dit koor kunnen genieten, zij het nu dan via de luidsprekerboxen. Ook vanwege de coronamaatregelen is het halfuur zingen vóór de dienst verkort tot een kwartier: vanaf ongeveer 21.45 uur worden enkele mooie Kerstliederen ten gehore gebracht. Dus al u dat wilt meemaken: wees op tijd in de kerk, of stem tijdig af op de uitzending. De dienst zelf begint om 22.00 uur. Het thema van de Kerstnachtdienst luidt dit

jaar: “Vrede op aarde?” Woorden die door de engelen met een uitroep teken gezongen werden, maar als we rondkijken in de wereld om ons heen, trekt dat uitroep teken maar al te gemakkelijk krom tot een vraag teken. Wat moeten we met deze woorden te midden van zoveel berichten over haat en geweld? Voorafgaande aan het Kerstevangelie lezen we dat prachtige visioen uit Jesaja 11:1-10. Prachtig, inderdaad! Maar realistisch? In de preek hoop ik wat suggesties aan de hand te doen om al die vraagtekens toch weer enigszins recht te trekken tot de uitroep tekens van hoop en verwachting die het Evangelie ons aanreikt.

In de **Kerstmorgendienst** ronden we het adventsproject af. In de adventsweken hebben we geluisterd naar het verslag van Simon Schreefloos. Als verslaggever van de Adventsbode heeft hij ons op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen in de enige straat in zijn plaats waar men zich op Kerst heeft voorbereid.

Verder zal er in de dienst door diverse mensen medewerking verleend worden. Vooraf worden opnames gemaakt, zodat we elkaar toch in elk geval kunnen horen.

Zo hopen we, ondanks alle beperkingen, op mooie vieringen en gezegende Kerstdagen!

Namens de Liturgiecommissie,
ds. Frits Praamsma & ds. Jac. van Veen

STICHTING SAMEN AAN TAFEL

En dan staat opeens de wereld op z'n kop
Covid 19.

Het coronavirus confronteerde ons met de pijnlijke waarheid.
Alles waarvan we dachten dat het normaal was, is plotseling helemaal niet normaal, deze crisis verandert alles.

Hoe we leven, hoe we met elkaar omgaan en dus voor ons ook geen Samen aan Tafel meer.

Maar een lichtpuntje kwam er wel:
Het rotsvaste vertrouwen in elkaar!
Want opeens blijkt dat je samen dingen kan bereiken en er veel creativiteit boven komt drijven.

Wij mochten samen met Werkpro, en de gemeente Midden Groningen afhaalmaaltijden organiseren waar ook de voedselbank cliënten gebruik van konden maken.

Daar werd dankbaar gebruik van gemaakt. Toen dat budget op was en de tijd ons leerde hoe met deze crisis om te gaan konden we samen met de inzet van onze vrijwilligers als Stichting SaT verder met ons Stichtingsdoel: mensen die het echt nodig hebben 1 keer in de week een warme maaltijd bieden.

Dankbaar zijn wij dat u ons hebt gesteund en we hopen dat u dat wilt blijven doen.
Hoe?

U kunt een virtuele gast aan tafel nemen. via ons banknummer:

NL02 INGB 0007 958737
t.n.v. Samen aan Tafel.

Elk bedrag structureel of eenmalig...van laag tot hoog zou erg welkom zijn.
We hopen op uw steun.

Tiny Davids secr. SaT Stichting Samen aan Tafel

DE VOEDSELBANK IN BARRE TIJDEN....

De voedselbanken staan voor grote uitdagingen. Coronaperikelen, met mondkapjes op werken, allerlei extra maatregelen, oudere vrijwilligers die het even voor gezien houden gezien de risico's...Ga d'r maar aan staan!
En acties van de supermarkten die tegen gereduceerde prijs verkopen....Begrijpelijk, maar ja, wij krijgen dat dus niet! "Bedelacties" bij de winkels worden ook moeilijker, met al die voorschriften.

Er zijn momenteel meer dan 450 huishoudens, ver over de duizend mensen, die producten ontvangen van ons. Met zo'n 60 vrijwilligers, waaronder 8 chauffeurs, 4 bestuursleden, 3 coördinatoren met elk een assistent, 3 mensen die de intake doen en met 1 administrateur, doen we het werk. Dagelijks gaan we bij de winkels langs, paar keer per week naar een distributiecentrum in Groningen, naar andere bedrijven en winkeliers. We geven 3 x in de week uit aan de Productieweg in Hoogezand, eens per week vanuit Zuidbroek en een keer per 14 dagen vanuit Schildwolde. Alle klanten worden halfjaarlijks gecontroleerd. Dat zijn we verplicht.

Best wel een klus om alles 52 week per jaar voor elkaar te krijgen, te sorteren, te koelen en in te vriezen, te verzamelen en uit te delen. Te

regelen, te organiseren.
En dat

gebeurt allemaal door mensen. In hun vrije tijd. Met passie voor hun medemens. Gratis! Mensen die gewoon mens zijn, met al hun tekortkomingen en bijzonderheden. Gelukkig doen we 't meestal met veel plezier, maar eerlijk, het knettert ook wel es....dat zal je niet verbazen!

Juist in coronatijd moeten we voldoen aan alle strenge voedingseisen. We zijn net weer gekeurd door Sensz, een controlebedrijf die op basis van regels van de Voedsel- en Waren Autoriteit controles uitvoert. We kregen een 9.4! Nou ja zeg...

Het zijn niet alleen barre tijden. Er gebeuren een hoop mooie dingen. Zo kon APSolar 115 (!) hoogwaardige zonnepanelen onlangs in bedrijf stellen op ons dak. Met steun van de gemeente, van APSolar en van de NAM. Maar goed ook, want we betalen een vracht aan energie met al die vries- en koelmachines.

Van alle kanten krijgen we producten binnen, heel veel acties van een grote verscheidenheid aan particulieren, kerken, bedrijven. Zie "nieuws" op onze site maar eens.

www.voedselbankmidden-groningen.nl.
Namens het bestuur van onze voedselbank, en
natuurlijk namens alle klanten, **alle gulle
gevers onze hartelijke dank.**
En we zijn net holle bolle Gijs, we hebben
nooit genoeg.... Elke week maar weer zoveel
monden!

We zijn 'geboren' uit de acties vanuit de
Christengemeente aan de Winkelhoek. Zij
deden jarenlang de voedselbank. Sinds een
aantal jaren zijn we formeel onderdeel van de
'neutrale' vereniging van voedselbanken in
Nederland. Maar veel van onze vrijwilligers
werken vanuit hun christelijke roots,
naasteliefde in de praktijk. Anderen vanuit
humanistische of sociale motieven. Er werken
ook moslims bij ons en dragen vanuit hun
overtuiging een steentje bij. We hebben zelfs
enkele vluchtelingen uit Syrië!
En dat allemaal om de huishoudens met een
laag inkomen wat te ondersteunen.

**Dus....mocht je een bijdrage willen geven,
graag!**

Breng houdbare voeding op maandag,
woensdag of vrijdag van 10 tot 13 uur naar
de Produktieweg nr. 1 in Hoogezand.
Steun onze bankrekening NL42 RABO 0166
3640 96

Wil je vrijwilliger worden? Er zijn best vaak
vacatures bij ons. Meld je aan bij ons
bestuurslid Martha Bosman of Ina Lenting
(martha.bosman@kpnmail.nl of
jobenina@jobenina.nl)

**Je krijgt er geen inkomen door maar het
levert wel (een) hoop op!**

Namens het bestuur Voedselbank Midden-
Groningen
Beno Munneke, voorzitter
06 53 42 74 90

FELICITATIES

De felicitaties aan onze jarige gemeenteleden vanaf 80 jaar en onze jubilarissen gaan, vergezeld van
een bloemengroet van de gemeente, naar:

januari

1 Mevr. K. Top - Koster
6 Mevr. T.J. Maring - Bosch
9 Dhr. G. Dodde
9 Dhr. W.J. de Gruijl
10 Mevr. E. Jalink - Aten
11 Mevr. R. Sietsma - Christiaans
13 Mevr. S. de Wit
13 Dhr. M.A. Schouwenaar
16 Dhr. R. Bakker

18 Dhr. J.K. Mulder
19 Dhr. G.W. Goelema
20 Dhr. B. Laninga
21 Dhr. R.D. Kielman
22 Dhr. G. de Haan
25 Mevr. H. Kloosterhuis - Uil
26 Mevr. H. Buining - Hogen Esch
26 Mevr. G. Noorman - Aikens
30 Dhr. J. Hassing
31 Mevr. Z. Tammes

JUBILEA

januari

55 jaar getrouwd

14 Dhr. en Mevr. Akkerman - Loer

Viert u ook een huwelijksjubileum en staat u er niet bij, dan is uw huwelijksdatum niet bekend bij de
ledenadministratie.

Wilt u dit wel bekend maken dan kunt u dit doorgeven aan Mina Dodde, tel. 391760 of per mail:
kb@pknhoogezandsappemeer.nl

WOORD & WEG

voor inspiratie, informatie en opinie – november/december 2020 deel 2

In het vorige kerkblad zei ik u toe nu verder op het november/decembernummer van Woord & Weg met zijn thema *gastvrijheid* in te gaan:

De vragen “Ben ik gastvrij genoeg? Is onze gemeente gastvrij genoeg?” werden niet alleen gesteld door de protestantse gemeente te Roermond. Ze hadden ook te maken met het interview van Kees Posthumus met ds Paula de Jong in Amsterdam-Noord. Die ervoer dat gasten soms aangeven iets nodig te hebben, wat de gemeente niet in huis heeft of waar de gemeente niet voor voelt. Wat dan?

‘Er bestaat geen blauwdruk voor gastvrijheid. Elke gemeente zoekt daarin een eigen weg. Op zijn best ben je ontvankelijk voor wat gasten en vreemden je vertellen en leer je te kijken naar je eigen opstelling. Soms zie je dat er een deur is tussen jou en de ander. Kan die deur ook open?

Door het inloophuis bij de kerk waren we gewend allerlei mensen over de vloer te krijgen. Toch blijft het ongemakkelijk wanneer tijdens de zondagse viering iemand binnenkomt die zwaar beschooten is. Dat kan leiden tot gevoelens van onveiligheid bij de kerkgangers. Wees dan niet bang om heldere regels te stellen zoals: je bent de hele week welkom, maar als we op zondag om half elf kerkdienst houden, dan ben je er nuchter of je blijft weg.

De Jong gaat op een mooie manier in op het bezoek dat drie gasten aan Abraham brengen. ‘Het verhaal van Abraham legt bloot dat wij onherroepelijk bezoek krijgen van iemand van wie we ons afvragen van wat hij brengt: vloek of zegen. Bij Abraham is het zegen. ...

In het evangelie is Jezus gastheer van uiteenlopende gezelschappen én wordt hij als gast onthaald. Bij de tollenaar komt Jezus als gast binnen, maar aan het eind neemt hij de rol van gastheer op zich. Hij laat zien: wie de ander wil ontmoeten, moet niet hoog in de boom van eigen zekerheden blijven zitten. Ofwel: eerst wanneer je van rol kunt wisselen, worden ontmoetingen mogelijk.”

In het “*Van U is de toekomst*” komt nu Mark Meuleman (1986) aan bod, vader in een jong gezin en jeugdouders in hervormd Wapenveld. Een gemeente met 1450 leden, waarvan 200 tussen de 14 en 22 jaar. ‘In 2050 hoopt hij als kerk een plek aan te treffen waar

het Woord centraal staat en mensen van wie, vol verwachting van de Heere, een getuigenis uitgaat.’.

De keerzijde van het nummer is Diakonia met als thema *Statushouders en schulden*. Ik hoop dat onze diakenen er ook veel steun aan hebben.

Bijgevoegd was een weer interessant nummer van *Op weg, ontmoeting met het jodendom*.

Corona kwam in Woord&Weg natuurlijk ook aan de orde. Kijk daarbij als gemeente niet zo zeer wat niet meer kan, maar kies voor wat energie geeft. Experimenteer, en accepteer dat het misschien een paar keer fout gaat.

Ik vind het jammer dat in het november/december nummer nog geen woord gewijd is aan “*Inenting of niet?*”, wat m.i. heel goed valt onder de subtitel van het blad: inspiratie, informatie en opinie. Ik verwachtte daarom ook stukjes over de menselijke vrijheid en verantwoordelijkheid tegenover God, samenleving en medemens. Ook ten aanzien van inenting. Ook ten aanzien van het covid-19 vaccin als dat veilig voor gebruik wordt bevonden.

Hierbij mijn persoonlijke ervaring en mening. In 1958 zou ik een half jaar stage lopen in een land waarvoor o.a. een inenting tegen gele koorts verplicht was, ook al was dat nog in de experimentele fase.

Een paar jaar later moest ik worden ingeënt tegen tyfus en paratyfus; anders kwam ik India niet in. Mijn werkgever bood me ook een derde inenting aan: “Als u geen principiële bezwaren hebt, laat u u dan ook tegen polio inenten”. Ik kreeg geen antwoord op mijn vraag wat voor principiële bezwaren dat dan wel moesten zijn, als ik me de twee verplichte inenting wel liet welgevallen.

Een term van de laatste maanden gebruikend, ook bij al het andere buitenlandse werk was sprake van deze *indirecte verplichting*. Alle toeristen accepteren die, als ze naar bepaalde tropische landen willen. Wil je dat niet, dan ga je maar niet. In mijn geval: dan studeer je maar geen tropische cultuurtechniek, althans zoek geen werk in de tropen en subtropen.

Ik zou dan ook niet weten waarom van verzorgenden niet zou mogen worden

gevraagd zich te laten inenten tegen covid-19. Om zelf beschermd te zijn, om te kunnen blijven verzorgen en om de verzorgden niet te besmetten.

Wil men niet, even goede vrienden, maar werk dan in een afdeling waar het besmettingsgevaar veel kleiner is en waar je niet of nauwelijks anderen kunt besmetten.

KINDERKERSTVERHAAL

In een kleine stad, ergens midden in het land, wonen Johan en Margreet. Ze wonen naast elkaar en zijn even oud. Zo lang ze zich kunnen herinneren trekken ze al samen op; toen ze klein waren speelden ze met elkaar en later gingen ze ook samen naar school. Ze zaten in dezelfde groep en bleven altijd dikke vrienden. Nu zitten ze in groep zeven.

Als de schooldag voorbij is, staat Johan in de gang te wachten op Margreet. Ha, daar is ze. Als ze haar jas aangetrokken heeft lopen ze naar buiten. Brrrr, wat is het guur! Eind november is het al, over vijf weken begint de kerstvakantie.

Op hun weg naar huis steken ze een plein over, midden in de stad. Het is een mooi plein met oude huizen en twee kerken. Die staan tegenover elkaar; in de ene kerk, de protestantse, komt Margreet bijna elke week met haar ouders en haar broertje. Johan niet, zijn ouders gaan niet naar de kerk. Maar in de andere kerk, de katholieke, is Margreet ook nog nooit geweest.

Als ze op het plein lopen, zien ze dat de deur van de katholieke kerk openstaat. Voor de stenen trap staat een bestelwagen. Twee mannen laden er grote dozen uit en dragen ze de kerk in. Johan blijft staan. 'Zou je daar in mogen' zegt hij, 'ik zou wel eens binnen willen kijken!' 'Ik weet het niet', antwoordt Margreet, 'maar we kunnen het toch aan die mannen vragen?' Samen lopen ze de trap op, de hal in. Bij de open binnendeuren blijven ze staan. 'Wat een mooie kerk', fluistert Margreet, 'heel anders dan de onze'. Vol bewondering kijkt ze naar de mooie kleuren, de schilderijen aan de muren en de beelden die voor in de kerk staan, met allemaal brandende kaarsen erbij.

Dan zien Johan en Margreet de twee mannen. Ze zijn aan het werk in een hoek bij de linker zijmuur. Eén van de twee kijkt op en loopt naar hen toe. 'Hallo, komen jullie even kijken?' vraagt hij. 'Mag dat?' vraagt Margreet. 'Natuurlijk, we gaan juist iets moois maken.

Ik wens u gezegende Kerstdagen en een gelukkig en bovenal gezond 2021 toe.

Met dank voor uw aandacht,
Jan R. Terbijhe

Lopen jullie maar mee!' Dat laten ze zich geen twee keer zeggen.

In de hoek bij de zijmuur staan twee lange tafels. Er liggen bruine en groene kleden overheen en aan de muur achter de tafels zijn wandkleden opgehangen. Die vormen een decor, met bergen tegen een blauwe lucht, een stad in de verte, een paar dorpen, bossen, akkers en weilanden. Er staan ook mensen op afgebeeld en een grote kudde schapen met een herder.

'Wat maken jullie hier?' vraagt Johan. 'De kerststal.' antwoordt één van de mannen, 'over vijf weken is het Kerstmis, dan vieren we de geboorte van Jezus, Gods Zoon, in de stal van Bethlehem, in Israël. In onze kerk beginnen we vier weken vóór kerst al met de voorbereiding ervan. Die tijd noemen we: advent. Op deze tafels beelden we dan het kerstverhaal uit, iedere week een stukje erbij.'

De mannen werken verder. In het midden zetten ze een grote stal neer. Hij is nog leeg. Uit de dozen halen ze huizen, zoals die er in het oosten uitzien en bomen, mensen en dieren. Johan en Margreet lopen langs de tafels en kijken hoe ze alles zorgvuldig neerzetten. Wat zal het mooi zijn als het helemaal klaar is. Maar dan zegt Margreet: 'Johan, we moeten naar huis. Mama wacht op ons'.

Één van de mannen loopt even met hen mee naar de deur. 'Als jullie willen zien hoe het gaat worden, mogen jullie volgende week vrijdag best weer even komen kijken', zegt hij, 'we bouwen iedere week een stuk van het kerstverhaal erbij'. Johan en Margreet knikken enthousiast: 'Dat doen we', roepen ze, 'tot volgende week!'

De week is omgevlógen en Johan en Margreet zijn weer op weg van school naar huis. Op het plein kijken ze elkaar aan: de bestelauto staat weer voor de kerk. 'Kom mee!' zegt Johan. Ze hollen het plein over en de trap op. In de kerk zijn dezelfde mannen bij de tafels aan het werk. Een van hen kijkt op en lacht vrolijk als hij hen ziet. 'Kom maar', roept hij. Johan en

Margreet lopen naar de tafels toe, nieuwsgierig hoe het kerstverhaal er nu uitziet.

De ene man is links aan het werk, hij heeft een dorp gemaakt. Er zijn huizen met bomen en een plein met een waterput. Daarbij staan twee vrouwen met een kruik. 'Kijk eens', zegt Johan en hij wijst naar één van de huizen, 'dat is vast het huis van een timmerman: ik zie een werkbank en een zaag en een hamer! En daar ligt een stapel planken!' Oh, ja, roept Margreet, 'en een man en een vrouw erbij met bagage. Dat zijn vast Jozef en Maria die op reis gaan!' Ze buigen zich voorover om het beter te kunnen zien.

'Jullie hebben allebei gelijk', zegt de man naast hen. Dat dorp heet Nazareth en Jozef is de timmerman van het dorp. Hij is verloofd met Maria. En weten jullie ook wat Jozef en Maria gaan doen? 'Ja, ze moeten op reis naar Bethlehem!' antwoordt Margreet, 'Waarom?' vraagt Johan. En de man vertelt: 'Dat was omdat de Romeinse keizer Augustus had gezegd dat iedereen in zijn hele rijk zich moest laten inschrijven in de stad van zijn voorouders. Dan kon de keizer precies nagaan hoeveel mensen er in zijn rijk woonden. Jozef stamde van koning David af en die kwam uit Bethlehem. Maar Maria was in verwachting en dat was wel moeilijk om te reizen! Ze moesten het hele eind lopen. Misschien hadden ze wel een ezel, maar dat zegt de Bijbel verder niet. Kijk, hier moeten ze naar toe', en hij loopt met Johan en Margreet naar het midden van de tafels, waar de stal staat. Rechts daarvan is nog een dorp gebouwd met in het midden een groot huis met een groep mensen ervoor. Er staan ook soldaten naast het huis.

Johan kijkt vol bewondering naar de soldatenbeeldjes. 'Wat zien ze er stoer uit! Zulke soldaten heb ik ook wel eens in films gezien!'

De man vertelt verder: 'Dit is Bethlehem en daar is het huis waar de mensen zich moeten laten inschrijven, kijk, je ziet de Romeinse ambtenaar binnen achter zijn tafel zitten. De soldaten houden de wacht, ze zorgen dat alles ordelijk verloopt.

Margreet wijst naar een huis er vlakbij, waar een paar ezels en een kameel naast staan: 'Dan is dat is vast de herberg! Die was helemaal vol toen Jozef en Maria een plekje zochten om te slapen.'

Johan is verder langs de tafel gelopen. Aan het einde tegen de muur is een heuvel gebouwd, met een huis erop en een weg erheen met bomen. Het is een mooi huis, met een toren, vast van rijke mensen. De andere man is bezig

een paar beelden in het huis te zetten. Door de grote ramen heen kun je ze goed zien: ze staan bij een tafel vol boekrollen. De man lacht: 'Dit is het oosten! Hier woonden de geleerden die de sterren bestudeerden en veel verstand hadden van hun betekenis.' 'De wijzen uit het oosten', weet Margreet, die er ook bij is komen staan. 'Je ziet de sterren natuurlijk alleen als het nacht is', legt de man uit, 'daarom is het wandkleed achter de tafel donker; in deze hoek is het nacht'. Johan kijkt om zich heen: 'Dat komt goed uit', zegt hij, 'dit is ook een donkere hoek in de kerk!' 'Dat heb je goed gezien!' lacht de man. 'Trouwens, ik heet Peter en dat is Ben! Volgende week gaan we weer verder, komen jullie dan weer kijken?' 'Nou en of!' zegt Margreet enthousiast, 'en ik heet Margreet en hij is Johan!' 'Dat zullen we onthouden', lachen Peter en Ben en dan is het tijd om naar huis te gaan. Het is vijf december geweest. Het Sinterklaasfeest is voorbij en in de dagen daarna is overal in het centrum de kerstversiering opgehangen. Nu zijn de winkelstraten rond het grote plein vol met bogen en slingers met dennengroen en lichtjes en de gevels van de huizen en de winkels op het plein ook. En midden op het plein staat een enorme kerstboom vol lichtjes. Johan en Margreet hadden een hele tijd staan kijken hoe de boom op zijn plaats werd gezet. Nu ziet het centrum er heel feestelijk uit, vooral als 's avonds alle lichtjes branden. Het leuke is, dat de lichtjes ook aangaan als het slecht weer is, zoals nu. Het regent, maar Johan en Margreet hebben hun capuchons over hun hoofd getrokken, ze hebben er geen last van. Ze kijken om zich heen naar alle lichtjes op het plein, ze lopen langs de grote kerstboom en dan gaan ze voor de derde keer de katholieke kerk binnen. Peter en Ben zijn er al bezig. Ze zien meteen de grote ster die in de donkere hoek hangt, in het oosten. Peter en Ben hebben de ster aan een lang koord gehangen en er brandt een lampje in. Net echt! De wijzen staan nu buiten het huis, met een paar knechten en kamelen met bagage op hun rug. Ze kijken allemaal omhoog, naar de ster. 'Nu gaan ze op reis', weet Margreet, 'de ster wijst ze de weg naar Bethlehem'. 'Hoe kan een ster de weg nou wijzen', vraagt Johan. 'Dat kan, omdat het een heel bijzondere ster was', legt Peter hem uit. Omdat de wijzen zoveel wisten van de sterrenhemel, wisten ze ook, dat als die speciale bijzondere ster verscheen, er in Israël een langverwachte koning geboren moest zijn. Zo wisten ze ook waar ze heen moesten reizen. En toen ze in Jeruzalem hoorden dat ze

volgens de oude profetieën naar Bethlehem moesten deed God een wonder: Hij liet de ster schijnen om hen de weg te wijzen. Zo zei God: jullie zijn op de goede weg. Daarom waren de wijzen ook heel blij!

Johan knikt, dat kan hij begrijpen. Hij vindt het wel heel bijzonder dat zoiets gebeurde, precies in de tijd dat Jezus geboren werd. 'Wat wisten die wijze mannen dan veel van de sterren', zegt hij.

Aan de linkerkant zijn Jozef en Maria op één derde afstand van Nazareth naar Bethlehem. Er lopen ook een paar Romeinse soldaten op de weg en een eindje verderop nog een groepje reizigers.

Dicht bij Bethlehem, links van de stal, is een kudde schapen gezet met een paar herders. Eén van de herders zit op een steen en speelt op een fluit. Een paar schapen liggen in het gras, vlak bij hem. Johan loopt nog even terug naar de wijzen en de ster. Hij vindt het heel mooi, het lijkt net of het kerstverhaal zo veel echter is.

Veel beter te begrijpen. Als ze Peter en Ben gedag hebben gezegd en weer naar huis lopen, langs de versierde etalages van de winkelstraat, denkt hij nog een poos na over alles wat hij heeft gezien.

De vrijdag daarna is het al half december. Johan en Margreet zijn wat later uit school dan anders. Ze hebben met een paar andere kinderen na schooltijd nog geoefend voor het schoolkerstfeest. Dat vieren alle leerlingen van hun school dit jaar in hun eigen klas met hun eigen juf of meester. 'Peter en Ben zullen er toch nog wel zijn', zegt Johan als ze op het plein lopen. Hij vindt de kerststal heel bijzonder en is benieuwd hoe hij nu weer veranderd is.

Gelukkig, de kerk is nog open en Peter en Ben zijn er ook, ze hebben op hen gewacht. 'We dachten al dat jullie niet meer zouden komen', zegt Ben als ze binnen komen lopen. 'We moesten nog oefenen voor het schoolkerstfeest', zegt Johan terwijl hij naar de tafels loopt. Er zijn geen nieuwe dingen meer bij de kerststal gekomen. Er zijn wel een paar dingen veranderd: in het oosten hangt de ster nu halverwege de weg naar Bethlehem en de wijzen zijn ook halverwege. Aan de andere kant zijn Jozef en Maria vlakbij Bethlehem. Ze staan bij de herders en hun kudde. 'Het is net of ze met elkaar praten,' zegt Margreet. 'Misschien gaan ze wel bij de herders overnachten, dan zijn ze niet zo alleen.' 'Wie

weet', lacht Peter. 'maken ze er zelfs wel een gezellig kampvuurtje bij!'

Wat later lopen Johan en Margreet naar de deur. Peter loopt met hen mee. 'Volgende week vrijdag maken we de stal klaar voor de vierde advent', zegt hij, en pas op kerstavond, vóór onze kerstnachtdienst begint, zetten we Maria en Jozef met het kindje in de stal en de engel bij de herders. Maar Ben en ik hebben net afgesproken dat we speciaal voor jullie volgende week vrijdag de kerststal alvast even helemaal klaar maken, zodat jullie hem ook kunnen zien.' 'Dat vind ik super!', zegt Johan enthousiast. En Margreet lacht blij, 'tot volgende week, hoor!' roept ze.

De laatste vrijdag vóór Kerstmis is ook de laatste schooldag vóór de kerstvakantie. Die middag hadden alle klassen kerstfeest gevierd. Ze hadden samen gegeten, muziek gemaakt en gezongen en de meester vertelde het kerstverhaal. Johan en Margreet zijn opgewonden als ze de school uitlopen. 'Hoera, twee weken vrij!' roept Margreet en ze trekt Johan aan zijn mouw.

'Kom mee, we gaan gauw kijken bij de kerststal! Vandaag maken Peter en Ben hem helemaal klaar, speciaal voor ons!'

En ze heeft gelijk, even later staan ze vol bewondering bij de kerststal in de kerk. Hij is af. Peter en Ben staan er breed

lachend bij te kijken.

De wijzen staan met hun kamelen en hun bedienden vlakbij het stadje Bethlehem. De ster hangt boven de stal te schitteren. 'Johan, kijk, de engel is bij de herders,' wijst Margreet, 'Hij komt ze vertellen dat Jezus geboren is in de stal. Dan gaan alle herders erheen om te kijken. En de engelen zingen: *Ere zij God*. Dat zingen wij met kerstfeest ook altijd.' Johan kijkt haar aan. Hij kent het kerstlied *Ere zij God* wel, hij kent ook het kerstverhaal wel, dat had de meester vanmiddag nog verteld, maar nu ziet hij het! Hij is er een beetje stil van. Samen staan ze dan bij het allermooiste, bij de stal in het midden. Die is niet leeg meer. Jozef en Maria zijn erin gezet en in een voerbakje ligt nu een kindje: Jezus die geboren is. Maria zit er op haar knieën naast en Jozef staat erbij met een lantaarn in zijn hand.

'Ik zal jullie iets leuks laten zien: het kindje kan ook bij zijn mama op de arm!' glundert Ben. Hij buigt zich voorover en pakt voorzichtig het kindje uit het kribje. Hij legt het op Maria's arm. 'Oooh!' Margreet zucht van bewondering, 'zo is het het mooiste, nét

echt, een mama met een baby in haar arm. Zo moeten jullie het laten!’

De mannen lachen en knikken. Nog één keer lopen Johan en Margreet langs het hele kerstverhaal en bekijken alles nog eens heel goed. ‘Vandaag is de Redder van de mensen geboren in de stal van Bethlehem,’ zegt Peter, als ze weggaan. ‘Denk daar maar veel aan als het Kerstfeest is!’ Als ze onderweg zijn naar huis, vraagt Johan: gaan jullie naar de kerstnachtdienst? Ja, zegt Margreet, maar niet in de kerk met de kerststal, maar in onze eigen kerk. Die is ook mooi, hoor, met een kerstboom en dennengroen en hulst en bloemen en heel veel kaarsen. Die worden in de kerstnacht allemaal aangestoken, dat maakt een heel mooi licht.’ ‘Denk je dat ik met jullie mee mag?’ oppert Johan.

‘Dat gaan we aan mama vragen’, zegt Margreet, ‘dat zou ik leuk vinden!’ Ze hollen naar huis. ‘Mama, mag Johan mee naar de kerstnachtdienst?’ roept Margreet al in de gang. Haar moeder komt de keuken uit. ‘Natuurlijk’, antwoordt ze, ‘als de ouders van Johan het ook goed vinden. Dan gaan ze gauw naar Johans huis en ze juichen als zijn moeder het ook goed vindt.

De avond voor Kerstmis, ’s avonds om tien uur, gaan ze allemaal de deur uit: Margreet en haar broertje, haar ouders en Johan én zijn vader en moeder. Margreets moeder was even naar haar buurvrouw gelopen en had gevraagd of zij en haar man het niet fijn zou vinden om ook mee te gaan nu Johan met hen meeinging naar de kerstnachtdienst. En dat wilden Johans ouders.

In de kerk zijn al veel mensen, maar er zijn toch nog genoeg plaatsen vrij om allemaal naast elkaar te zitten. Iedereen heeft bij de deur een boekje gekregen, waarin het hele programma staat. De kerstliederen die ze gaan zingen, de stukken uit de Bijbel die gelezen worden, wanneer de dominee spreekt en wanneer het koor zingt. De leden van het koor zitten al voor in de kerk. Johan kijkt vol bewondering rond: het ziet er hier ook mooi uit, denkt hij, de grote kerstboom is prachtig versierd, langs de wanden hangen dennentakken met zilveren ballen en hulsttakken met rode bessen, er staan bloemstukken bij de preekstoel en in twee grote kroonluchters branden dikke kaarsen. Dan begint de dienst. Het licht gaat uit, zodat alleen de kaarsen de kerk verlichten. En dan komt er voor in de kerk een jongen aanlopen, verkleed als engel. Naast de preekstoel blijft hij staan. Iedereen in de kerk wordt stil.

Dan zegt de engel luid: ‘Wees niet bang, want ik kom jullie goed nieuws brengen, dat het hele volk met grote vreugde zal vervullen: vandaag is in de stad van David voor jullie een redder geboren. Hij is de Messias, de Heer. Dit zal voor jullie het teken zijn: jullie zullen een pasgeboren kind vinden dat in een doek gewikkeld in een voederbak ligt.’ Als de engel uitgesproken is, begint het orgel te spelen en zingt het koor: ‘Ere zij God in den hoge, vrede op aarde in de mensen een welbehagen.’ En daarna zingt iedereen in de kerk het kerstlied: ‘Hoor, de engelen zingen de eer van de nieuwgeboren Heer.’

Johan ziet in gedachten de kerststal. Zó is het, zo ging het. Wat hij nu hoort heeft hij in de afgelopen weken gezien. Hij kijkt naar Margreet en zij naar hem en ze lachen. Ze begrijpen elkaar: dit is een bijzonder kerstfeest. Als ze tegen middernacht met hun ouders naar huis lopen, zegt Johan tegen Margreet: ‘Weet je, ik geloof echt dat Jezus als baby in Bethlehem geboren is, en ik geloof ook dat Hij leeft en van mij houdt. Ik wil volgende keer ook met jullie mee naar de kerk en naar de club waar jij altijd heengaat.’ Margreet is er stil van. Als ze die avond in bed ligt, vouwt ze haar handen en zegt: ‘Dank u wel Here Jezus, dat Johan nu ook gelooft dat U bestaat. Dank u wel voor Peter en Ben en de mooie kerststal. Dank u wel dat U nu niet alleen mijn Vriend bent, maar ook Johans Vriend. Amen.’ Dan valt ze in slaap. En in het huis ernaast ligt Johan in bed en hij zegt: ‘Here Jezus, ik geloof dat U bestaat en dat U ook voor Mij in de kribbe bent geboren. Ik ben blij dat U mijn Vriend wilt zijn, net als van Margreet. Dank U wel voor de mooie kerststal. Amen.’ Dan valt ook hij in slaap. En buiten, aan de donkere hemel, twinkelt een heldere ster.

